# SYLABUS

**DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2026-2031**

Rok akademicki 2027/2028

**1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE**

| | |
|---|---|
| Nazwa przedmiotu | **Psychologia rozwoju człowieka dorosłego** |
| Kod przedmiotu* | |
| nazwa jednostki prowadzącej kierunek | Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii |
| Nazwa jednostki realizującej przedmiot | Katedra Psychologii |
| Kierunek studiów | Psychologia |
| Poziom studiów | studia jednolite magisterskie |
| Profil | Praktyczny |
| Forma studiów | Stacjonarna |
| Rok i semestr/y studiów | rok II, semestr 3; |
| Rodzaj przedmiotu | przedmiot kształcenia kierunkowego |
| Język wykładowy | Polski |
| Koordynator | dr Małgorzata Marmola |
| Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących | dr Małgorzata Marmola, dr Anna Batory-Ginda |

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

### 1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

| Semestr (nr) | Wykł. | Ćw. | Konw. | Lab. | Sem. | ZP | Prakt. | Inne (jakie?) | **Liczba pkt. ECTS** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 3 | 15 | 15 | | | | | | | 4 |

### 1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

### 1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) - egzamin

**2.WYMAGANIA WSTĘPNE**

Zaliczone zajęcia z przedmiotu Wprowadzenie do psychologii oraz Psychologii rozwoju dzieci i młodzieży.

**3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**

### 3.1 Cele przedmiotu

| | |
|---|---|
| C1 | przybliżenie studentom problemów, zadań i obszarów współczesnej psychologii rozwoju człowieka |
| C2 | uświadomienie wielości i złożoność czynników rozwoju psychicznego oraz ich praktycznych konsekwencji |
| C3 | omówienie zjawisk i prawidłowości rozwojowych z zakresu poszczególnych sfer funkcjonowania człowieka, w odniesieniu do osób w różnym wieku |
| C4 | zaznajomienie słuchaczy z podstawowymi koncepcjami i modelami rozwoju człowieka, ukierunkowanymi na praktyczne zastosowanie, w odniesieniu do osób w różnym wieku |

### 3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

| **EK** (efekt uczenia się) | Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu<br><br>Student: | Odniesienie do efektów kierunkowych |
|---|---|---|
| EK_01 | w pogłębionym stopniu zna i rozumie specyfikę języka naukowego psychologii rozwojowej, terminologię używaną w dziale psychologii rozwojowej oraz jej zastosowanie | K_W01 |
| EK_02 | w pogłębionym stopniu zna i rozumie klasyczne i współczesne teorie psychologii rozwoju człowieka | K_W02 |
| EK_03 | w pogłębionym stopniu zna i rozumie mechanizmy rozwoju człowieka w cyklu życia ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki ery dorosłości | K_W06 |
| EK_04 | potrafi wyszukiwać i przetwarzać złożoną wiedzę na temat rozwoju człowieka i wykorzystywać ją w rozwiązywaniu problemów rozwojowych osób na różnych etapach rozwoju, zwłaszcza w okresie dorosłości | K_U01 |
| EK_05 | potrafi integrować posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii rozwojowej oraz zastosować ją do wyjaśniania zachowań człowieka dorosłego i starzejącego się i/lub w odniesieniu do określonego obszaru rozwojowego | K_U04 |
| EK_06 | potrafi dokonać charakterystyki okresu dorosłości i starości i/lub obszaru rozwoju człowieka z uwzględnieniem wskaźników zmian rozwojowych i właściwości rozwoju, aby określić obszary problemów rozwojowych i wdrożyć oddziaływania wspierające rozwój | K_U05 |
| EK_07 | rozumiejąc rolę psychoedukacji potrafi wytłumaczyć na czym polega istota i prawidłowy rozwój młodzieży i dorosłych, a także wskazać czynniki warunkujące rozwój prawidłowy i czynniki ryzyka | K_U11 |
| EK_08 | jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy na temat rozwoju człowieka, zachowuje rezerwę i ostrożność w orzekaniu o normatywnym charakterze rozwoju człowieka, ma świadomość roli samorozwoju i | K_K01 |

| | | |
|---|---|---|
| | samokształcenia w poszerzaniu wiedzy o rozwoju człowieka | |

### 3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

| Treści merytoryczne |
|---|
| Podstawowe pytania psychologii rozwoju człowieka odnoszące się do okresu dorosłości i starości. |
| Periodyzacja rozwoju człowieka dorosłego. Ciągłość i stadialność. |
| Teoria kryzysów psychospołecznych E. Eriksona; Zadania rozwojowe wg Newmanów i Havighursta w okresie dorosłości. |
| Rozwój w teoriach biegu życia (Life-span). |
| Bioekologiczna teoria rozwoju U. Bronfenbrennera. |
| Przejście od adolescencji do wczesnej dorosłości. Młodzi dorośli – charakterystyka, zasoby i czynniki ryzyka. Dorosłość a dojrzałość (koncepja dojrzałej osobowości Allporta). |
| Środek życia – kryzys połowy życia. |
| Późna dorosłość – wybrane teorie i badania odnoszące się do okresu starzenia się. |

B. Problematyka ćwiczeń

| Treści merytoryczne |
|---|
| Rozwój w okresie dorosłości, etapy i zadania. |
| Wczesna dorosłość. Wchodzenie w dorosłość – podejmowanie nowych ról rodzinnych i zawodowych. Myślenie postformalne. |
| Środkowa dorosłość. Stabilizacja w rolach. Kryzys połowy życia.. |
| Związki i życie rodzinne w okresie dorosłości, etapu rozwoju rodziny, zmiany w obszarze pełnionych ról. |
| Późna dorosłość. Adaptacja do starzenia się i starości. Bilans życia. |
| Rozwój osobowości w biegu życia. Kryzysy dorosłości. Dojrzałość i mądrość. |
| Rozwój moralny: teorie Piageta i Kohlberga – droga do dojrzałej moralności. |

### 3.4 Metody dydaktyczne

*Wykład: wykład z prezentacją multimedialną.*
*Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach i indywidualna (studium przypadku, rozwiązywanie zadań, dyskusja).*

## 4. METODY I KRYTERIA OCENY

### 4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

| Symbol efektu | Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć) | Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...) |
|---|---|---|
| EK_01 | egzamin, kolokwium | w., ćw. |
| EK_02 | egzamin, kolokwium, projekt grupowy (opracowanie scenariusza zajęć psychoedukacyjnych dla wybranej grupy osób dorosłych), zadania | w., ćw. |

| | | |
|---|---|---|
| EK_03 | egzamin, kolokwium, projekt grupowy (opracowanie scenariusza warsztatów/zajęć psychoedukacyjnych), zadania | w., ćw. |
| EK_04 | egzamin, kolokwium, projekt grupowy (opracowanie scenariusza warsztatów/zajęć psychoedukacyjnych), zadania, obserwacja w trakcie zajęć | w, ćw. |
| EK_05 | egzamin, kolokwium, projekt grupowy (opracowanie scenariusza warsztatów/zajęć psychoedukacyjnych), zadania, obserwacja w trakcie zajęć | w, ćw. |
| EK_06 | zadania, projekt grupowy (opracowanie scenariusza warsztatów/zajęć psychoedukacyjnych), obserwacja w trakcie zajęć | ćw. |
| EK_07 | zadania, obserwacja w trakcie zajęć | ćw. |
| EK_08 | obserwacja w trakcie zajęć | ćw. |

**4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)**

Wykład: egzamin pisemny w formie testu zawierającego pytania zamknięte oraz kilka pytań otwartych (poprawna odpowiedź na minimum 60% pytań testowych).
ocena5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)
ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)
ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)
ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

Ćwiczenia: aktywność w trakcie zajęć, analiza jakościowa odpowiedzi na pytania kolokwium zaliczeniowego, analiza jakościowa projektu grupowego (polegającego na opracowaniu scenariusza warsztatów/zajęć psychoedukacyjnych dla wybranej grupy osób dorosłych), analiza jakościowa wykonania zadań podczas zajęć

ocena5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)
ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)
ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)
ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

## 5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

| Forma aktywności | Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności |
|---|---|
| Godziny z harmonogramu studiów | 30 |
| Inne z udziałem nauczyciela akademickiego:<br>- udział w konsultacjach,<br>- udział w egzaminie. | <br>3<br>2 |
| Godziny niekontaktowe – praca własna studenta:<br>- przygotowanie do zajęć<br>- przygotowanie do kolokwiów<br>- przygotowanie do egzaminu<br>- przygotowanie referatu<br>- napisanie pracy pisemnej (praca diagnostyczna)<br>- wykonywanie zadanych zadań | <br>20<br>10<br>15<br>5<br>5<br>10 |
| SUMA GODZIN | 100 |
| **SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS** | 4 |

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

## 6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

| | |
|---|---|
| wymiar godzinowy | nie dotyczy |
| zasady i formy odbywania praktyk | nie dotyczy |

## 7. LITERATURA


Literatura podstawowa:

Brzezińska, A. I., Appelt, K., Ziółkowska, B. (2016). *Psychologia rozwoju człowieka*. Sopot: GWP.

Newman B., Newman Ph. (2024). *Teorie rozwoju człowieka*. Warszawa: PWN.

Oleś, P. K. (2014). *Psychologia człowieka dorosłego*. Warszawa: PWN.

Steuden, S. (2011). *Psychologia starzenia się i starości*. Warszawa: PWN.

Trempała, J. (2018). *Psychologia rozwoju człowieka: podręcznik akademicki.* Warszawa: PWN.

Literatura uzupełniająca:

Hoffman, M.L. (2006). *Empatia i rozwój moralny*. Gdańsk: GWP.

Oleszkowicz, A. (2006). *Bunt dorastania. Uwarunkowania. Formy. Skutki*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.

Oleś, P. (2000). Psychologia przełomu połowy życia. Lublin: TN KUL.

Steuden, S. (2009). Szczęśliwi po pięćdziesiątce. Warszawa: Wyd. Plus 50.


Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej